

Az építészet közüggé válhat

Megnyílt a FUGA

Októberben nyílt meg a FUGA Budapesti Építészeti Központ, az V. kerületi Petőfi Sándor utcában, amelyet a Budapesti Építész Kamara hozott létre. Egyben kezdetét vette az Építészet Hónapja 2009 rendezvénytársasorozat Víz, élet, építészet címmel.

Az idei eseménysorozat minden eddiginél nagyobb kínálattal várta a látogatókat. Balassagyarmattól, Budapesten, Pécsen, Bonyhádán, Győrön át Szombathelyig 27 település, 90 helyszínen 211 eseménnyel gazdagította a kínálatot. Számos programot találhatott a másfél hónap alatt mindenki, akit érdekel az épített környezet, akár közvetlenül a háza táján, vagy netán tágabb értelemben is, nagyobb – akár nemzetközi – léptékben.

Bálint Imre építész, a Budapesti Építész Kamara (BÉK) elnöke, Mónus János építész, a BÉK alelnöke, Nagy Bálint építész, az építészeti központ programigazgatója köszöntő szavaival – amire csatlakozott Demszky Gábor főpolgármester, dr. Szaló Péter szakállamtitkár, Rogán Antal, az V. kerület polgármestere – több száz érdeklődő előtt nyitotta meg kapuját a FUGA Budapesti Építészeti Központ. Fegyverneky Sándor országos főépítész és Bojár Iván András fesztiválvezető

egyben bejelentette, hogy ezen örömteli eseménnyel kezdetét vette *Az Építészet Hónapja 2009* rendezvénytársasorozat, aminek keretében számos esemény várja a szakmát és a szakmán kívülieket egyaránt. A program részeként megnyílt az első kiállítás a Budapest Szíve Programról.

A FUGA jól illeszkedik a belvárosi helyszínek sorába, hiszen közel van olyan fontos programhelyekhez, mint az Építészek Háza, a Gödör vagy a Fővárosi Önkormányzat épülete. Az utca túloldala-

lán pedig a Katona József Színház, amellyel nem csupán szimbolikusan, hanem az eseményre megépített híddal is összekötötte magát a FUGA. A két intézmény, azaz színház és építészet társrendezvényekkel is kapcsolódik egymáshoz, ami persze csak kis szelethez, ami annak a gazdag kínálatnak, amelyet már az első három hónapra a műsorfüzetbe foglaltak.

A megnyitón tapasztalt hatalmas érdeklődés egy sikeres intézmény képét vetítette előre, ahol az építészet közüggé válhat. Ebben nem csupán az épület adottságai, elhelyezkedése, a szakma várakozása, de a kísérő rendezvények és a társművészeti programok is nagy szerepet játszhatnak.

Az urbanisztika időszerű kérései, a környezetbarát építési technológiák és fejlesztési tervek konferenciákon, főépítészek beszélgetéseken, alkotók egyedi kiállítási bemutatókkal, az adott település építészeti problémáit, fejlődési lehetőségeit kerekasztal-beszélgetéseken – mindenki a maga sajátos eszközeivel hívja fel a figyelmet az élhető környezet fontosságára, a fejlődés lehetőségeire.

(Bővebben: www.epiteszforum.hu)

Lakáspolitikai szemináriumsorozat

INDUL

Hiányzik az átfogó, összehangolt lakáspolitikai Magyarországon, helyette ciklusról ciklusra, sőt még azon belül is változó „makrogazdasági ötletelezés” zajlik a lakásügyben. Ezt a hiányt kívánja pótolni a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft., az ENSZ HABITAT nevű szakosított szervezetének magyarországi információs irodája, amely az Innováció a lakásügyben címmel lakásügyi szemináriumot szervezett októberben. A rendezvényen az összehangolt lakáspolitikai szakmai megalapozásához kezdtek hozzá a résztvevők – tájékoztatott Ongjerth Richárd, a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nkft. ügyvezetője.

A lakásügy sok más részterülettel is összefügg a hajléktalanügytől kezdve az időseklátáson át a fejlesztéspolitikáig. Ez azonban nem indokolja azt a széttagoltságot, amely jelenleg a lakásügy kormányzati kezelését jellemzi – mutatott rá Ongjerth Richárd. Jelenleg legalább hat közigazgatási egységnél, különböző minisztériumok különböző osztályain, főosztályain foglalkoznak lakásügyi kérdésekkel, időnként egymással sem kommunikálva, ami jól mutatja, hogy milyen égető szükség van az összehangolt gondolkodásra ezen a területen. Mindenekelőtt a jelenlegi lakáshelyzet állapotának szakszerű és objektív feltárására, értékelésére van szükség – emelte ki. Jelenleg ugyanis gyakran az befolyásolja, hogy mely részterület, irányzat jut nagyobb szerephez, akár sajtótámoga-

tottsághoz a lakásügyön belül, hogy milyen gazdasági érdekcsoportnak sikerül nagyobb befolyást szereznie. Példaként megemlítette, hogy az építőiparnak komoly érdekei fűződnek az állami támogatással megvalósuló lakásépítéshez, akkor is, ha éppen túltermelés mutatkozik a lakáspiacon, és az sem tűnik hatékonynak, hogy a bérlakáshiányt új lakások építésével kezeljük. Szakmai körökben azzal az egyébként közkeletű nézettel kapcsolatban is vannak fenntartások, hogy milyen mértékű a lakástámogatásoknak a gazdaság egészére kiható haszna.

Annak a meghatározását is fontosnak tartaná az urbanista, hogy melyek azok a minimális feltételek, amelyek teljesítésével jogosultságot lehet szerezni a lakáshoz jutáshoz, vagy hogy mi az elfogadható lakásigény. Köztudott: vannak települések, ahol egyszerűen nem léte-

zik olyan fogalom, hogy lakás-kiutalás, másutt ezzel szemben néhány év helyben lakással is jogosultságot lehet szerezni egy bérléményre.

Emellett tisztázni kellene a lakásügy és a szociálpolitika viszonyát, a lakáspolitikai lehetséges módszereit, eszköztárát, a klímavédelem szerepét a lakáspolitikában, annak a városrehabilitációval való összefüggéseit, a különböző célcsoportok és életrészek lakásügyi igényeit, a korábban említett makrogazdasági és lakástermelési kérdésekhez hasonlóan.

A Magyar Urbanisztikai Tudásközpont egy átfogó, objektív, szakmai álláspont kialakítása, a szakma összefogása érdekében rendszeresen összehívja a jövőben a lakáspolitikai szemináriumot, amelynek ez a mostani volt az első állomása.

(Bővebben:
www.mut.hu)

8 fiatal jutalmaztak

A Magyar Építész Kamara és a TriGranit együttműködésében először tavaly, a Gödörben tartott rendezvényen vehette át nyolc frissen végzett vagy tanulmányai finisében tartó építész a Junior Prima Díjat. Idén az Építészeti Világnap alkalmából a Katona József Színházban rendezett ünnepségen Tábori György PR-igazgató (TriGranit) jelentette be, hogy 2009-ben nyolc fiatal építész részesül Junior Prima Díjban.

Felhívás szakmai együttműködésre
AZ EUROPAI NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZETI ÉS VÁROSÉPÍTÉSZETI TERVPÁLYÁZAT a fiatal – 40 év alatti – építészek, városépítészek, tájtervezők legnagyobb európai seregszemléje mind a pályázók számát, mind a pályázat elismertségét tekintve. A tervpályázati rendszer célja az, hogy egy európai szintű hálózaton keresztül segítsen az önkormányzatoknak abban, hogy településeik problémás helyszíneire olyan tervek szülessenek és valósuljanak meg, amelyek az adott helyzetet legjobban kezelik. Célja továbbá az is, hogy kapcsolatot teremtsen az építészeti és városépítési léptékek között.

Az EUROPAI 10 tervpályázat keretében idén 19 ország 64 helyszínére – közte az ajkai városközpont – pályázhattak a fiatal európai építészek. A tervpályázat elismertségét és komolyságát mutatja, hogy 2009-ben több mint 2000 tervpályázati mű érkezett be a nemzeti titkárságokhoz.

Az EUROPAI tervpályázati rendszer sajátosságainak megfelelően az *EUROPAI Magyarországi Titkárságának feladata a tervpályázatok lebonyolítása*. A titkárság elkészíti a kiírást, megszervezi a lebonyolítást, a tervek zsűrizését, és nemzetközi kapcsolatain keresztül egy széles körű szakmai publicitást biztosít a tervpályázat terveinek. A titkárság 2008 óta a Magyar Urbanisztikai Tudásközpont Nonprofit Kft. keretei között működik az

NFGM Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkárság, valamint további partnerei támogatásával. Most az önkormányzatok és főépítési irodák körében, olyan szakmai együttműködőket keres, akik: érdeklődnek egy nemzetközi tervpályázati rendszerben való részvétel iránt, melyen keresztül európai fiatal építészek ezreivel ismertethetik meg településüket, megoldatlan városszerkezeti, városépítészeti problémákkal rendelkeznek és szívesen kéri ki erről a fiatal szakmabeliek véleményét egy tervpályázat formájában, nyitottak az újszerű és kísérletező, de ugyanakkor *megvalósítható* építészeti és városépítészeti megoldások iránt, szívesen részt vesznek a *2010 második felében induló 2 éves tervpályázati ciklusban* és a tervpályázat feltételeinek biztosítására az EUROPAI Magyarország titkárságával támogatási szerződést kötnek, elkötelezettek arra, hogy a tervpályázaton díjnyertes európai tervezőket a tervek megvalósításába bevonják.

Az EUROPAI 11 tervpályázati ciklus felhívása 2010 tavaszán jelenik meg, de az EUROPAI Magyarország titkársága addig is szívesen várja az érdeklődők jelentkezését!

További információk: www.european-hungary.hu
– www.mut.hu – www.european-europe.com
Szabó Árpád DLA, Nemzeti Koordinátor –
06 30 274-4963 – arpszabo@hotmail.com

A 2003-ban elindított Prima Primissima Díj mellett a 2007-ben alapított Junior Prima Díj igazi újdonságot jelentett azzal, hogy megteremtette a fiatal, ígéretes tehetségek méltó elismerésének intézményét. Egy évvel később a TriGranit, Európa egyik legnagyobb ingatlanfejlesztőjeként, egyértelműen a magyar építész-építőművészet kategória támogatása mellett döntött.

Az idén beérkezett 25 pályázatot az építészet kiemelkedő képviselőiből álló zsűri bírálta el, melynek tagjai voltak: *Simon Bayley* (a TriGranit Fejlesztési Zrt. fejlesztési igazgatója), a zsűri elnöke, *Finta József* (Finta és Társai Építész Stúdió Kft.), *Zoboki Gábor* (Zoboki-Demeter & Társai Építésziroda), *Eltér István* (a Magyar Építész Kamara elnöke) és *Bojár Iván András* (az Octogon főszerkesztője).

A szakembereket támogató felsőoktatási intézmények és szakmai szervezetek érveit megfontolva, a zsűri értékelését elfogadva a TriGranit 2009-ben nyolc pályázót részesít a 8750 eurós díjban:

- Dobos Zsófia** (BME Rajzi és Formaismereti Tanszék)
- Fazekas Katalin** (BME Középülettervezési Tanszék)
- Haraszi Livia** (BME Rajzi és Formaismereti Tanszék)
- Jószai Ágnes** (BME Középülettervezési Tanszék)
- Káldos András** (NYME Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézet)
- Oroszlány Miklós** (BME Középülettervezési Tanszék)
- Tánczos Tibor** (BME Középülettervezési Tanszék)
- Vesztergom Ádám** (BME Lakóépülettervezési Tanszék)

A díjátadó ünnepséget október végén tartották a Művészetek Palotájában.

(Bővebben: www.epiteszforum.hu)

Város a válságban: hogyan fordíthatók előnyre a hátrányok?

A válság visszafogta a profit vezérelt ingatlanbefektetéseket, ami utat nyithat a tudatos, megfontolt, fenntartható városfejlesztéshez. Ehhez azonban megfelelő módszerekre, finanszírozási eszközökre, együttműködési technikák alkalmazására van szükség. Ezeket igyekeztek számba venni az urbanisztikai szakma legnagyobb éves rendezvényének előadói és résztvevői, a Magyar Urbanisztikai Társaság (MUT) által szervezett XV. Országos Urbanisztikai Konferencián. A 2009. október 29–30-án, Siófokon tartott rendezvény tanulságairól bővebben a MUT honlapján (www.mut.hu) olvashatnak.

Pro Architectura-díj 2009
A Pro Architectura-díjakat október 5-én, az Építészet Világnapjának megünneplése keretében, Varga István nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter, valamint Fegyvernek Sándor országos főépítész adták át az október elején megnyitott Petőfi Sándor utcai FUGA Budapesti Építészeti Központban.

Lukács István, Vikár András DLA és Gaschler Gábor építészek (megosztva) a *Budapest, III. Graphisoft Park „M” épületének tervezéséért*. A tervezők a Graphisoft Park igényes építészeti együttését újabb, példásan magas színvonalú épülettel gazdagították. A nagyvonalúan, egyszerű eszközökkel formált épület két különböző, egymástól függetlenül működő egységet foglal magába: irodai részt és vegyeszeti kutató központot. A különböző rendeltetésekre az épület kiválóan megfelel, jól illeszkedik mintaszerűen fenntartott környezetébe, egyben önálló, határozott karaktert mutat.

Ferencz Marcell DLA építész a *bodrogkeresztúri Hun Fűrdő épületének tervezéséért*. A méreteit tekintve viszonylag kis fürdőépület különleges értékű táji környezetben valósult meg: a Tokaji-hegy lábához támaszkodva, a Bodrog folyó partján, forgalmas út mellett, egy kisebb épületegyüttes sorába illeszkedik. Tömegformálása, homlokzati kialakítása, anyaghasználata kifinomult áttétellekkel utal egyrészt a közeli borpinccék építészeti arculatára, másrészt a hely, a Lebuj-kanyar sajátos történelmi múltjára, a betyárvilágra. Ez a markánsan plasztikus, részletekben gazdag épület adott környezetében az „építészeti jel” rangjára emelkedik.

Csomay Zsófia és Nagy György építészek (megosztva) a *veszprémi Völgyikúti Ház tervezéséért*. A többfunkciós, nagy kiterjedésű épület Veszprém városának értékes, de korábban méltatlanul elhanyagolt részén valósult meg. Az épületkomplexum megformálásánál, a különböző használati szintek kialakításánál a tervezők teljes mértékben figyelembe vették a környezeti adottságokat, ezen belül a terepviszonyokat. Mindezek

révén a ház jól illeszkedik környezetébe, egyúttal jelentőségének megfelelő színvonalra emeli azt. Az új építészeti alkotás részleteiben és egészében is kiemelkedő színvonalú.

Pozsgai Zoltán és Takács Attila építészek (megosztva) a *veszprémi Lovassy László Gimnázium új tornatermének tervezéséért*. A gimnázium több évtizede álló, különösebb jellegzettséget nem mutató főépülete az új tornaterem megépítésével nemcsak új elemmel gazdagodott, de új karaktert is kapott. A maga műfajában az építészeti feladatmegoldás szinte tökéletesnek, mintegy telitalálatnak minősíthető: jó a régi és az új épületrész kapcsolata, jó a telek felhasználása, beépítése, a bővítmény terepre illesztése, külső és belső megformálása. Az alkalmazott építészeti eszközök célszerűek, egyszerűek, egyben nagyvonalúak.

Steffler István, Kontra Dániel és Salgó Borbála táj- és kertépítészek (megosztva) a *Budapest, XI. Kopaszi-gát revitalizációjának táj- és kertépítészeti tervezéséért*. A lágymányosi Kopaszi-gát egy évszázadon keresztül az ipari övezettel a várostól elrekesztett, méltatlanul elhanyagolt terület volt, egészen a néhány éve megkezdett revitalizációjáig. A Duna folyam közvetlen környezetét képező értékes terület új célú hasznosításának jelentőségét tovább növeli, hogy a fővárosban régóta nem volt hasonló arányú zöldterületi fejlesztés. A fiatal tervezők az összetett tájrendezési feladatot példás felelősséggel és kreativitással oldották meg. Az eredmény nemzetközi összehasonlításban is jelentős, azzal együtt, hogy a fejlesztés még nem fejeződött be, a tervezett létesítmények csak részben valósultak meg, illetve nem funkcionálnak teljeskörűen.

Zsilinszky Gyula, a Pro Architectura-díj Bizottság titkára (NFGM)

Palóczy Antal-díjasok

A Palóczy Antal-díjakat október 5-én, az Építészet Világnapjának megünneplése keretében, Varga István nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter és dr. Tompai Géza főosztályvezető adták át az október elején megnyitott Petőfi Sándor utcai Fuga Budapesti Építészeti Központban.

Palóczy Antal-díjban részesültek: **Gömöry János** építésmérnök, Pécs megyei jogú város ny. főépítésze a településrendezés területén tervezőként, oktatóként, városi főépítészként kifejtett kiemelkedő és sokoldalú, több mint négy évtizedes tevékenységéért, a gyakorlatban sikeresen alkalmazott, a településtervezés és az építésügyi igazgatás egységes szemléletéért, Pécs főépítészeként magának a főépítési hivatásnak meggyőző propagálásáért, a hétköznapi munka alkotó szellemiségének a szakmai közéletben való képviseléséért, és a jövő településmérnökei képzésében tett erőfeszítéseiért.

Az elismerésre az Országos Főépítész Kollégium javasolta.

Lázár Tibor kertésmérnök, tájrendező, vezető terület- és településtervező több mint három évtizedes tervezői tevékenységéért, igényes és gazdag, az ország szinte minden tájegységére kiterjedő tervezői munkájáért, a szakmai tapasztalatainak tudományos igényű rendszerezéséért és ezen alapuló oktatási tevékenységéért, az országos jogszabályok kidolgozásában nyújtott szakmai közreműködéséért, valamint a település- és területrendezés összehangolt szemléletű alkalmazásáért.

Az elismerésre a Magyar Építész Kamara Táj- és Kertépítészeti Tagozatának vezetősége javasolta.

A rovatot szerkesztette:
 Zábránszkyne Pap Klára